

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2017-05-16 Nr. 48-1047(1.17)

DĖL TEISĖJŲ SPECIALIZACIJOS NUSTATYMO TVARKOS APRAŠO

Teisėjų taryboje gautas Kauno apygardos teismo raštas dėl Teisėjų tarybos 2008 m. lapkričio 13 d. nutarimu Nr. 13P-202-(7.1.2) patvirtino Teisėjų specializacijos tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti nustatymo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) tobulinimo, kuriuo Teisėjų tarybai siūloma svarstyti galimybę dėl atitinkamų Aprašo nuostatų tikslinimo. Teisėjų tarybos pirmininko Rimvydo Norkaus pavedimu Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija) kreipėsi į Lietuvos Respublikos teismus, prašydama pateikti informaciją apie tai, kokių kategorijų byloms nagrinėti yra nustatytos teisėjų specializacijos, taip pat pateikti nuomonę dėl termino, kuriuo būtų ribojama dalies arba visų teisėjų specializacijų tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti trukmė, nustatymo pagrįstumo ir tikslingumo bei kitus siūlymus dėl Aprašo tobulinimo.

Įvertinusi teismų pateiktus atsakymus bei atsižvelgusi į skirtingas teismų nuomones dėl teisėjų specializacijos termino nustatymo, Administracija parengė Aprašo pakeitimų projektą (toliau – Aprašo projektas) (pridedama), kuriuo siūloma nustatyti terminą visoms teisėjų specializacijoms, paliekant teismo pirmininkui diskrecijos teisę spręsti dėl konkrečios termino trukmės, taip pat pakeičiamas pavyzdinis teisėjų specializacijų sąrašas, kaip prieštaraujanti bylų skirstymo skaidrumo ir atsitiktinumo principams panaikinama galimybė nustatyti specializaciją vienam teismo teisėjui (išskyrus ikiteisminio tyrimo teisėją), koreguojamos kitos nuostatos.

Aprašo projektas buvo svarstomas Teisėjų tarybos Teisės aktų projektų rengimo ir Teismų administravimo komitetuose, taip pat buvo pateiktas derinti teismams per Teisės aktų informacinę sistemą. Atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo ir Teismų administravimo komitetų narių bei teismų pateiktas pastabas, Aprašo projektas buvo pakoreguotas ir parengta pastabų bei pasiūlymų derinimo pažyma.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Administracija teikia Aprašo projektą ir susijusią medžiagą bei siūlo Teisėjų tarybai spręsti klausimą dėl pateikto Aprašo projekto priėmimo.

Priimtas Aprašo projektas skelbtinas Teisės aktų registre.

PRIDEDAMA:

1. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Teisėjų tarybos 2008 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. 13P-202-(7.1.2) „Dėl teisėjų specializacijos tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas, 4 lapai;
2. Derinimo pažyma dėl Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl teisėjų specializacijos tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projekto, 15 lapų;
3. Teismų pateiktų atsakymų dėl teismuose nustatytų specializacijų santrauka, 5 lapai;
4. Teismų pateiktų atsakymų dėl Aprašo keitimo santrauka, 7 lapai.

Direktorė

Reda Molienė

Edita Rasteniene, tel. (8 5) 251 4344, el. p. edita.rasteniene@teismai.lt

LIETUVOS
TEISMAI

TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

**DĖL TEISĖJŲ TARYBOS 2008 M. LAPKRIČIO 13 d. NUTARIMO NR. 13P-202-(7.1.2)
„DĖL TEISĖJŲ SPECIALIZACIJOS TAM TIKRŲ KATEGORIJŲ
BYLOMS NAGRINĖTI NUSTATYMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2017 m. d. Nr. 13P-
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 16 punktu, Teisėjų taryba n u t a r i a:

1. Pakeisti Teisėjų tarybos 2008 m. lapkričio 13 d. nutarimu Nr. 13P-202-(7.1.2) patvirtintą Teisėjų specializacijos tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti nustatymo tvarkos aprašą ir išdėstyti jį nauja redakcija (pridedama).
2. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 201 m. 1 d.

Pirmininkas

Sekretorius

PATVIRTINTA
Teisėjų tarybos
2008 m. lapkričio 13 d.
nutarimu Nr. 13P-202-(7.1.2)
(Teisėjų tarybos 2017 m. d.
nutarimo Nr. 13P- (7.1.2)
redakcija)

TEISĖJŲ SPECIALIZACIJOS TAM TIKRŲ KATEGORIJŲ BYLOMS NAGRINĖTI NUSTATYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Teisėjų specializacijos tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti nustatymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja teisėjų specializacijos tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti (toliau – teisėjų specializacija) nustatymo tvarką ir principus.
2. Teisėjų specializacijos nustatymo tikslas – atitinkamos kategorijos bylų nagrinėjimo kokybės gerinimas, organizacinių prielaidų tinkamam teismo procesui sudarymas, efektyvus teismo darbo organizavimas.
3. Teisėjų specializacija neturėtų sudaryti sąlygų atitinkamos kategorijos bylas skirti nagrinėti tam pačiam iš anksto žinomam teisėjui.
4. Specializacija negali būti nustatoma vienam teismo teisėjui (išskyrus ikiteisminio tyrimo teisėją).
5. Bylos atitinkamos specializacijos teisėjams skirstomos vadovaujantis taisyklėmis, reglamentuojančiomis bylų paskirstymą naudojant informacines technologijas.

II. TEISĖJŲ SPECIALIZACIJOS NUSTATYMO PRINCIPAI

6. Teisėjų specializacija gali būti nustatoma bet kurių kategorijų byloms, jei teismo pirmininkas, atsižvelgdamas į teisėjų kvalifikaciją ir atskiros srities žinias, įžvelgia poreikį tokią specializaciją nustatyti.
7. Teisėjų specializacija bendrosios kompetencijos ir specializuotuose teismuose nustatoma atsižvelgiant į šio Aprašo priede nurodytas apylinkių, apygardų ir apygardų administraciniams teismams rekomenduojamas nustatyti teisėjų specializacijas.

III. TEISĖJŲ SPECIALIZACIJOS IR JOS TERMINO NUSTATYMO TVARKA

8. Teisėjų specializacija ir jos terminas nustatomi teismo pirmininko įsakymu. Dėl teisėjų specializacijos nustatymo, pakeitimo, teisėjų specializacijos termino pratęsimo (sutrumpinimo) teisėjas kreipiasi į teismo pirmininką.
9. Nustatant konkretaus teisėjo specializaciją atsižvelgiama į teisėjo nuomonę (sutikimą ar nesutikimą) arba į teisėjo prašymą. Teisėjui gali būti nustatyta daugiau nei viena specializacija.
10. Jei sutikimo nagrinėti tam tikros kategorijos bylas nepareikia reikiamas teisėjų skaičius arba nepavyksta nustatyti teisėjų specializacijos pagal teisėjų prašymus, teisėjų specializaciją nustato teismo pirmininkas savo nuožiūra.

11. Įstatymų reglamentuotoms ikiteisminio tyrimo funkcijoms atlikti teismo pirmininko įsakymu skiriamas (-i) ikiteisminio tyrimo teisėjas (-ai).

12. Teisėjų specializacijai nustatomas nuo 1 iki 5 metų terminas. Pasibaigus nustatytam specializacijos terminui, gali būti taikomas teisėjų rotacijos principas.

13. Specializacijos terminas gali būti pratęstas (sutrumpintas) teisėjui sutikus arba esant objektyvioms aplinkybėms motyvuotu teismo pirmininko sprendimu.

IV. TEISĖJŲ PASIRENGIMAS TAM TIKRŲ KATEGORIJŲ BYLOMS NAGRINĖTI

14. Teisėjų mokymas, kvalifikacijos kėlimas turi būti susijęs su teisėjų specializacija ir turėtų būti organizuojamas atitinkamos specializacijos teisėjų grupėms.

15. Esant galimybei, prieš nustatant specializaciją teisėjas gali pirmenybės teise dalyvauti atitinkamos specializacijos teisėjų mokymuose ir kvalifikacijos kėlimo kursuose.

16. Kitos specializacijos ar neturintys specializacijos teisėjai gali dalyvauti kitos specializacijos ar tam tikros specializacijos teisėjų mokymuose ir kvalifikacijos kėlimo kursuose pagal pageidavimą.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Atskirų kategorijų bylos yra skiriamos nagrinėti atitinkamos specializacijos teisėjams ir tik jiems pagal įstatymą ar dėl kitų objektyvių priežasčių negalint nagrinėti konkrečių skirstomų bylų, šios bylos gali būti skiriamos nagrinėti kitiems teisėjams, kuriems tokia specializacija nėra nustatyta.

18. Sudarant teisėjų kolegijas, pranešėjas skiriamas vadovaujantis šio Aprašo 18 punktu, tačiau skiriant kitus teisėjų kolegijos narius, ši taisyklė gali būti netaikoma.

19. Specializacijos nustatymas negali būti kliūtis teisėjams skirti nagrinėti kitų kategorijų bylas.

20. Apie teisėjų specializacijos nustatymą, specializacijos pakeitimą informuojama Nacionalinė teismų administracija, su lydraščiu pateikiant teismo pirmininko įsakymo kopiją.

21. Nacionalinė teismų administracija sudaro teisėjų, nagrinėjančių atitinkamos kategorijos bylas, sąrašus, kurie skelbiami Nacionalinės teismų administracijos interneto svetainėje.

Teisėjų specializacijos tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti nustatymo tvarkos aprašo priedas

Apylinkių, apygardų ir apygardų administraciniais teismams rekomenduojamos nustatyti teisėjų specializacijos

	Apylinkių teismai (nuo 2018 m. sausio 1 d. – ir teismo rūmai), kuriuose dirba ne daugiau kaip 10 teisėjų	Apylinkių teismai (nuo 2018 m. sausio 1 d. – ir teismo rūmai), kuriuose dirba daugiau kaip 10 teisėjų	Apygardų teismai	Apygardų administraciniai teismai (nuo 2018 m. sausio 1 d. – ir Regionų apygardos administracinio teismo rūmai)
Paprastai nustatomos specializacijos	1) įstatymų nustatytoms ikiteisminio tyrimo teisėjo funkcijoms atlikti; 2) nepilnamečių baudžiamųjų bylų.	1) įstatymų nustatytoms ikiteisminio tyrimo teisėjo funkcijoms atlikti; 2) nepilnamečių baudžiamųjų bylų; 3) baudžiamųjų ir (ar) administracinių nusižengimų bylų; 4) civilinių bylų; 5) šeimos santykių bylų; 6) darbo santykių bylų; 7) fizinių asmenų bankroto bylų.	1) nepilnamečių baudžiamųjų bylų; 2) baudžiamųjų bylų, susijusių su Lietuvos okupacijos ir aneksijos įtvirtinimu ir pasipriešinimu jam, taip pat bylų dėl nusikaltimų žmogiškumui ir karo nusikaltimų, taip pat dėl nusikaltimų Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai; 3) fizinių ir (ar) juridinių asmenų bankroto ir (ar) įmonių restruktūrizavimo bylų; 4) šeimos santykių bylų; 5) darbo santykių bylų; 6) viešųjų pirkimų bylų.	1) statybos ir (ar) teritorijų planavimo ir (ar) aplinkos apsaugos bylų; 2) valstybės tarnybos bylų; 3) sveikatos ir socialinės apsaugos bylų.
Pagal poreikį ir (ar) galimybes nustatomos specializacijos	1) baudžiamųjų ir (ar) administracinių nusižengimų bylų; 2) civilinių bylų; 3) šeimos santykių bylų; 4) darbo santykių bylų; 5) fizinių asmenų bankroto bylų; 6) civilinių bylų su tarptautiniu elementu.	1) civilinių bylų su tarptautiniu elementu; 2) asmeninių neturtinių teisių bylų.	1) civilinių bylų su tarptautiniu elementu; 2) asmeninių neturtinių teisių ir (arba) intelektinės nuosavybės bylų.	1) mokesčių ir (ar) muitinės teisinių santykių bylų; 2) konkurencijos bylų; 3) bausmių vykdymo ir suėmimo sąlygų bylų; 4) užsieniečių teisinės padėties ir prieglobsčio bylų.

DERINIMO PAŽYMA

DĖL TEISĖJŲ TARYBOS NUTARIMO „DĖL TEISĖJŲ SPECIALIZACIJOS TAM TIKRŲ KATEGORIJŲ BYLOMS NAGRINĖTI NUSTATYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO

2017 m. gegužės 10 d.

Pastabas pateikęs Teisės aktų projektų rengimo, Teismų administravimo komiteto narys / teismas	Eil. Nr.	Pasiūlymų, pastabų turinys	Pastabų, pasiūlymų įvertinimas
N. Meilutis 2017-05-08 el. laiškas	1.	<p>Dėl Aprašo 4 punkto - nėra aišku, kodėl išskiriamas tik ikiteisminio tyrimo teisėjo funkcijas atliekantis teisėjas. Pažymėtina, kad tokiu atveju nebus užtikrinamas Aprašo 3 punkte numatyto principo įgyvendinimas, nes bus aišku, kad IT metu visus veiksmus atliks vienas ir tas pats teisėjas.</p> <p>Be to, kyla klausimų dėl specializacijų nustatymo po teismų reorganizavimo. Jei specializacijos bus nustatomos viso teismo, o ne atskirų rūmų teisėjams, tai išnyktų ir poreikis daryti išimtį dėl IT teisėjo, kadangi keliuose teismo rūmuose IT teisėjo funkcijas atliekančių teisėjų bus ne vienas. Tuo tarpu jei specializacijos bus nustatomos atskirai kiekvienų rūmų teisėjams, kyla klausimas, ar tikrai tuose rūmuose, kur dirbs mažai teisėjų, bus tikslinga, pavyzdžiui, iš dirbančių trijų teisėjų nustatyti dviejų teisėjų specializaciją nagrinėti darbo, nepilnamečių ar šeimos bylas.</p>	<p>Neatsižvelgta. BPK 19 str. numatyta, jog „Ikiteisminio tyrimo teisėjas yra apylinkės teismo teisėjas, apylinkės teismo pirmininko paskirtas atlikti įstatymų numatytus proceso veiksmus bei priimti sprendimus“. Galimybė paskirti vieną teisėją paliekama atsižvelgiant į tai, kad yra teismų, kuriuose yra 3 teisėjai, todėl vienam teisėjui atliekant ikiteisminio tyrimo teisėjo funkciją, vėliau bylą gavus teisme – bylos skirstymas vyktų tarp kitų dviejų teisėjų.</p> <p>Vadovaujantis nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliosiančiais BPK pakeitimais, ikiteisminio tyrimo teisėjas turės būti paskirtas kiekvienuose teismo rūmuose (pvz., BPK 123 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad prokuroras, manydamas, kad įtariamajam, kuris nėra sulaikytas, būtina skirti suėmimą, kreipiasi su pareiškimu į tyrimo atlikimo vietos apylinkės teismo, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų, – <i>teismo rūmų ikiteisminio tyrimo teisėją</i>).</p> <p>Atsižvelgiant į tai, bei į tai, kad bylos teismo rūmuose turės būti nagrinėjamos pagal <i>mutatis mutandis</i> bendrąsias teisingumo</p>

			<p>taisykles, bylų skirstymas pirmiausia turės būti vykdomas tarp vieno teismo rūmų teisėjų. Taigi ir specializacijos turėtų būti numatytos atskiruose teismo rūmuose. Planuojama sudaryti galimybę teisėjams, kurie norėtų nagrinėti tam tikros specializacijos bylas, kurių nėra jų teismo rūmuose, vyksti į tuos teismo rūmus, kuriuose ši specializacija yra nustatyta.</p> <p>Įvertinant teismų reformos kompleksiskumą ir tai, kad Administracija, įgyvendindama Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. patvirtintą Teismų reformos priemonių įgyvendinimo planą, šiuo metu rengia teisės aktų pakeitimų projektus, taip pat į tai, kad su teismų reforma susijusios nuostatos įsigaliotų tik nuo 2018 m. sausio 1 d., siūlytina šiuo metu nurodytų pakeitimų nesvarstyti.</p>
Ž. Kubeckas 2017-05-08 el. laiškas	2.	<p>Šiek tiek daugiau, nei po pusmečio įvyks teismų reorganizacija, todėl manau, aprašas turėtų būti orientuotas į specializacijų nustatymą būtent po reorganizacijos. Po reorganizacijos bylų teritorinis teisingumas lieka iš esmės toks pat, kaip ir iki reorganizacijos: bylos bus teisingos atitinkamiems teismo rūmams pagal teritoriją. Nustačius teisėjų specializaciją, lieka neaišku kaip bus skirstomos bylos, kurios turėtų pagal teritorinį teisingumą tekti vieniems rūmams, bet tos specializacijos teisėjų šiuose rūmuose nebus. Viena iš reformos idėjų buvo tai, kad sustambinus teismus atsirastų galimybė nustatyti teisėjų specializacijas, ko negalima padaryti šiuo metu mažuose teismuose.</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. komentarą aukščiau.</p>
A. Purvainis 2017-05-09 el. laiškas	3.	<p>Aprašo projekto 3 punkte numatyta, kad „Teisėjų specializacija neturėtų sudaryti sąlygų atitinkamos kategorijos bylas skirti nagrinėti tam pačiam iš anksto žinomam teisėjui“. 4 punktas numato, kad „Specializacija negali būti nustatoma vienam teismo teisėjui (išskyrus ikiteisminio tyrimo teisėją)“. Taigi, tokiu teisiniu reguliavimu iš esmės sudaromos prielaidos manymui, jog Ikiteisminio tyrimo teisėjo kompetencijai priskirtiems klausimams spręsti konkretaus teismo teisėjas gali būti žinomas (ir ta prasme „pasirenkamas“) iš anksto. Tai visiškai prieštarauja principui, kad negali būti sudarytos sąlygos atitinkamos kategorijos bylas (šiuo atveju tai</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. komentarą aukščiau.</p>

		Ikiteisminio tyrimo bylų kategorija) skirti nagrinėti tam pačiam iš anksto žinomam teisėjui. Ikiteisminio tyrimo teisėjo kompetencijai priskirta spręsti pakankamai nemažai svarbių klausimų (Baudžiamojo proceso kodekso 173 str.), tame tarpe procesinių prievartos priemonių skyrimo, ikiteisminio tyrimo nutraukimo patvirtinimo ir kt., todėl numatomu teisiniu reguliavimu dirbtinai sudaryta situacija, leidžianti minėtiems svarbiems ir teisiniu požiūriu reikšmingiems klausimams išspręsti paskirti iš anksto žinomą vienintelį teisėją, antikorupciniu požiūriu, manau, negalėtų būti įvertinta kaip tinkama organizacinė priemonė siekiant užtikrinti kuo didesnę skaidrumą teismo procesuose bei siekiant efektyvesnio teismo darbo organizavimo. Todėl, manau, Apraše tikslinga būtų nustatyti, kad ikiteisminio tyrimo teisėjų turėtų būti ne mažiau, kaip du. Nebent, galima būtų padaryti išimtį iš tokios taisyklės (numatant galimybę ir vieno teisėjo), bet tik tokiu atveju, kai dėl organizacinių kliūčių (pvz; teisme dirba vienas ar du teisėjai) ar kitų svarbių priežasčių to negalima padaryti (tai yra paskirti dviejų teisėjų).	
A. Ridikas 2017-05-09 el. laiškas	4.	Nenorėčiau sutikti su Nerijaus ir Loretos mintimis dėl ikiteisminio tyrimo teisėjo. Šis teisėjas nėra ta tikroji „specializacija“. Šio teisėjo sąvoką, įgaliojimus ir funkcijas apibrėžia BPK, jis yra „privalomas“ ir turi būti kiekviename apylinkės teisme, todėl ir jo statusas bei padėtis „specializacijų“ sąraše išskirtinis. Nedėstydamas plačių argumentų, nematyčiau problemos, jei kažkuriam teisme (ar teismo rūmuose) jis vienas atliktų ikiteisminio tyrimo veiksmus.	Atsižvelgta. Žr. komentarą aukščiau.
I. Vapsvienė 2017-05-04 el. laiškas	5.	Aprašo 6 p. ir 8 p., kuriuose nurodoma, kad teisėjų specializaciją nustato teismo pirmininkas, dubliuojasi. Tik 6 p. įtvirtinta, jog teisėjų specializaciją pirmininkas nustato atsižvelgdamas į teisėjų kvalifikaciją ir atskiros srities žinias bei gavęs teismo teisėjų susirinkimo (teisme, kuriame yra skyriai — atitinkamų teismo skyrių teisėjų) nuomonę, o 8 p. nusprendžia jau vienasmeniškai. Manau, 8 p. pakaktų sakinio, kad konkrečiame teisme teisėjų specializacija ir jų trukmė nustatoma teismo pirmininko įsakymu.	Atsižvelgta. 8 p. išdėstytas taip: ~~Dėl teisėjų specializacijos — nustatymo — teisme — ir specializacijos nustatymo trukmės sprendžia teismo pirmininkas.~~ Teisėjų specializacija ir jos terminas nustatomi teismo pirmininko įsakymu.

<p>A. Valantinas 2017-05-04 el. laiškas</p>	<p>6. Aprašo projekto 6 punkto pakeitimas – į specializacijų nustatymo procedūrą įtrauktas naujas subjektas, t. y. teismo teisėjų (ar atitinkamo skyriaus) susirinkimas, yra neaiškus ir turėtų būti arba pašalintas iš projekto kaip funkciškai netikslingas, arba suderintas su kitomis projekto nuostatomis. Visų pirma, nenustatyta, kaip ir ar turėtų būti formalizuojama teisėjų susirinkimo nuomonė. Antra, neaišku, ar teismo pirmininkas galėtų nustatyti specializaciją, nors tam nepritartų teisėjų susirinkimas, ir kokios būtų teisinės pasekmės, jeigu pirmininkas ignoruotų teisėjų susirinkimo valią (pvz., pagal Aprašo projekto 10 punktą teismo pirmininkas turi teisę nustatyti specializaciją, nepaisant to, kad nepavyksta specializacijos nustatyti pagal teisėjų pageidavimus). Be to, teisėjų specializacija pagal Aprašo projekto 9 punktą gali būti nustatyta tik atsižvelgus į konkrečių teisėjų nuomonę – tai papildomai rodo teisėjų susirinkimo pozicijos teisinės reikšmės dviprasmiškumą. Ketvirta, jeigu nuostata, kad prieš nustatant specializaciją turi būti gauta teisėjų susirinkimo nuomonė Aprašo projekte būtų palikta, ją reikėtų praplėsti, t. y. nustatyti, jog nuomonė teikiama ir dėl specializacijos terminų.</p>	<p>Atsižvelgta. 6 punktas pakoreguotas: Teisėjų specializacija gali būti nustatoma bet kurių kategorijų byloms, jei teismo pirmininkas, atsižvelgdamas į teisėjų kvalifikaciją ir atskiros srities žinias bei gavęs teismo teisėjų susirinkimo (teisme, kuriame yra skyriai – atitinkamų teismo skyrių teisėjų) nuomonę, įžvelgia poreikį tokią specializaciją nustatyti.</p> <p>Įvertinant teismų reformos kompleksiskumą ir tai, kad Administracija, įgyvendindama Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. patvirtintą Teismų reformos priemonių įgyvendinimo planą, šiuo metu rengia teisės aktų pakeitimų projektus, taip pat į tai, kad su teismų reforma susijusios nuostatos įsigalios tik nuo 2018 m. sausio 1 d., siūlytina šiuo metu pakeitimų, susijusių su teismų reforma, nesvarstyti ir apsiriboti pagrindinių principų nustatymu.</p>
--	--	---

<p>Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2017-05-10 raštas Nr. (122)-5T-216</p>	<p>7. Projekto 7 punkte apibendrintai nurodomos rekomenduojamos (paprastai nustatomos) teisėjų specializacijos. Manome, kad efektyvesnis ir naudingesnis teismams būtų rekomenduojamų (paprastai nustatomų) teisėjų specializacijų išvardijimas apylinkių ir apygardų teismams pagal juose dirbančių teisėjų skaičių, o nuo 2018 m. sausio 1 d. — ir pagal teismo rūmuose dirbančių teisėjų skaičių (pvz., lentelės pavidalu Projekto priede, nurodant, jog apylinkių teismuose (nuo 2018 m. sausio 1 d. — ir teismo rūmuose), kuriuose dirba 5-10 teisėjų, rekomenduojama nustatyti <išvardijamos konkrečios kategorijos> bylų, pagal galimybes — <išvardijamos konkrečios kategorijos> bylų specializacijas; apylinkių teismuose, kuriuose dirba 10-20 teisėjų, rekomenduojama nustatyti <išvardijamos konkrečios kategorijos> bylų pagal galimybes — <išvardijamos konkrečios kategorijos> bylų specializacijas; ir t. t. ir pan.). Minėtu būdu įtvirtintos rekomendacijos galėtų tapti konkrečiomis gairėmis teismų pirmininkams, leistų užtikrinti vienodesnį teisėjų specializacijų nustatymą panašiuose teismuose ir, atitinkamai, vienodesnę asmenų teisių ir teisėtų interesų gynybą teismuose.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Pakoreguotas 7 punktas: 7. Teisėjų specializacija bendrosios kompetencijos teismuose paprastai nustatoma šių kategorijų byloms nagrinėti: 7.1. apylinkių teismuose, kuriuose dirba iki 10 teisėjų: 7.1.1. įstatymų nustatytoms ikiteisminio tyrimo teisėjo funkcijoms atlikti; 7.1.2. byloms, kurių dalyviais yra nepilnamečiai; 7.1.3. baudžiamosioms, civilinėms, administracinių nusižengimų byloms (esant poreikiui); 7.1.4. darbo byloms (esant poreikiui). 7.2. apylinkių teismuose, kuriuose dirba 10 ir daugiau teisėjų: 7.2.1. byloms, išvardytoms 7.1.1 - 7.1.4. papunkčiuose; 7.2.2. šeimos ir (ar) paveldėjimo byloms; 7.2.3. byloms, susijusioms su Lietuvos okupacijos ir aneksijos įtvirtinimu ir pasipriešinimu jam, taip pat byloms dėl nusikaltimų žmogiškumui ir karo nusikaltimų, taip pat dėl nusikaltimų Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai (esant poreikiui). 7.3. apygardų teismuose: 7.3.1. byloms, išvardytoms 7.1.1 - 7.1.4. papunkčiuose; 7.3.2. byloms, išvardytoms 7.2.2 - 7.2.3. papunkčiuose; 7.3.3. viešųjų pirkimų byloms; 7.3.4. bankroto ir (ar) restruktūrizavimo byloms; 8. Teisėjų specializacija specializuotuose teismuose paprastai nustatoma šių kategorijų byloms nagrinėti:</p>
---	--	--

			<p>8.1. byloms dėl užsieniečių teisinės padėties ir dėl prieglobsčio;</p> <p>8.2. byloms dėl konkurencijos;</p> <p>8.3. byloms dėl mokestinių teisinių santykių;</p> <p>8.4. byloms dėl sveikatos ir socialinės apsaugos;</p> <p>8.5. byloms dėl žemės teisinių santykių,</p> <p>8.6. byloms dėl bausmių vykdymo ir kardomojo kalnimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo ar vidaus administravimo srityje;</p> <p>8.7. byloms dėl aplinkos apsaugos;</p> <p>8.8. byloms statybos, teritorijų planavimo;</p> <p>8.9. byloms dėl valstybės tarnybos teisinių santykių;</p> <p>8.10. byloms, susijusioms su Europos Sąjungos teisės ir tarptautinės teisės aktų taikymu.</p>
N. Meilutis 2017-05-08 el. laiškas	8.	Ar siekiant unifikavimo, nereiktų šiame apraše (o gal geriau aprašo priedu) nustatyti, vis tik kokias specializacijas TT rekomenduoja teismams nustatyti? Man kažkodėl atrodo, kad 7.3. punkte tų specializacijų nurodyta per daug (jei mes laikome jį kaip pavyzdinį sąrašą). Man atrodytų, kad galbūt vienodos grandies teismuose tos specializacijos turėtų būti vienodos.	Atsižvelgta. Pakoreguotas 7 punktas, žr. komentarą aukščiau.
A. Valantinas 2017-05-04 el. laiškas	9.	Specializacijos nustatymas turėtų būti siejamas išimtinai su konkrečių kategorijų, kurias galima išskirti ginčo dalyko specifika ir pobūdžiu, bylų nagrinėjimo kokybės gerinimu. Šiuo aspektu Aprašo projekto 7.3 papunkčio formuluotė toje apimtyje, kiek pagal ją specializacijos nustatymas yra siejamas ir su teisminio proceso ypatumais, turėtų būti koreguojama – tokią sąlygą iš projekto pašalinant. Teisminio proceso ypatumai yra nulemti materialųjų teisinių santykių, iš kurių kyla ginčas specifikos (dalyko), todėl papildomai specializacijos nustatymas tokiu pagrindu netikslingas ir perteklinis, išskyrus ikiteisminio tyrimo teisėjo funkcijų vykdymo atveju.	Atsižvelgta. Pakoreguotas 7 punktas, žr. komentarą aukščiau.
V. Kursevičius 2017-05-15 el. laiškas		Iš esmės nutarimo projektui pritariu. Tik Gal reiktų nustatyti atskirų grandžių teismams aiškius kriterijus, kokios specializacijos teismuose galėtų būti nustatomos.	Atsižvelgta. Pakoreguotas 7 punktas, žr. komentarą aukščiau.

Ž. Kubeckas 2017-05-08 el. laiškas	10.	Dėl specializacijų sąrašo. Manyčiau, kad 7.3. punkte nebūtina išvardinti pavyzdinio specializacijų sąrašo. Pakaktų nurodyti, kaip pavyzdį, keletą specializacijų, tačiau konkrečias specializacijas nusistatyti palikti atitinkamo teismo pirmininko ir teisėjų diskrecijai.	Atsižvelgta iš dalies. Aprašo 7 ir 8 punktais nustatytas pavyzdinis specializacijų sąrašas, tačiau teismo pirmininkas gali nustatyti ir kitokias.
A. Ridikas 2017-05-09 el. laiškas		Iš esmės pritarčiau Projektui, tik siūlyčiau trumpinti 7.3 p. nurodytų specializacijų sąrašą. Čia pritarčiau Nerijui, kad tos pačios grandies teismuose turėtų būti vienodos specializacijos (tuo pačiu turint mintyje, jog jos nėra privalomos ir nustatomos pagal poreikį).	Atsižvelgta iš dalies. Aprašo 7 ir 8 punktais nustatytas pavyzdinis specializacijų sąrašas, tačiau teismo pirmininkas gali nustatyti ir kitokias.
Vilniaus miesto apylinkės teismas 2017-05-08 raštas Nr. V2- (pateiktas per TAIS)	11.	Mūsų nuomone, 7.4 punkte nurodyta specializacija „byloms, susijusioms su sprendimų ir nuosprendžių vykdymu“ neturėtų būti išskiriama kaip specializacija. Bylos, susijusios su nuosprendžių vykdymu, paprastai yra vedamos kaip teikimai, kadangi, vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso nuostatomis, teismas, priėmęs apkaltinamąjį nuosprendį, kontroliuoja jo vykdymą. Vadinas, šį procesinį veiksmą paprastai atlieka tas pats teisėjas, kuris priėmė tokį procesinį sprendimą ir pasirašė patvarkymą dėl vykdymo. Išskyrimas specializacijos byloms, susijusioms su sprendimų vykdymu, arba reikalingas papildomo paaiškinimo, arba naikintinas, kadangi toks smulkus, be aiškaus apibrėžtumo, specializacijos nustatymas neatitinka specializacijos nustatymo tikslo.	Atsižvelgta. Išbrauktas 7.4 papunktis.
I. Vapsvienė 2017-05-04 el. laiškas	12.	Aprašo 7.3. punkte nurodoma viena iš kategorijų – bylos dėl bausmių vykdymo ir 7.4. punkte išskirta kategorija – byloms, susijusioms su nuosprendžių vykdymu yra viena ir ta pati bylų kategorija. (Baudžiamojo proceso kodekso VI skyrius „Nuosprendžio ir nutarties vykdymas“).	Neatsižvelgta. Bylos dėl bausmių vykdymo ir kardomojo kalinimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo ar vidaus administravimo srityje yra bylų kategorija, nustatoma administraciniuose teismuose ir nėra tas pat kaip 7.4 papunktyje nurodoma kategorija „bylos, susijusios su sprendimų ir nuosprendžių vykdymu“.
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2017-05-10 raštas Nr. (122)-5T-216	13.	Atsižvelgiant į egzistuojančią praktiką, Projektas galėtų būti papildytas nuostata, jog konkrečiam teisėjui gali būti nustatyta daugiau nei viena specializacija.	Atsižvelgta. Papildytas 9 punktas: Nustatant konkretaus teisėjo specializaciją atsižvelgiama į teisėjo nuomonę. Teisėjui gali būti nustatyta daugiau nei viena specializacija.
A. Valantinas 2017-05-04 el. laiškas	14.	Turėtų būti suvienodintos Aprašo projekte vartojamos sąvokos – teisėjo nuomonė ir teisėjo pageidavimas (žr. Aprašo projekto 9 ir 10 punktus).	Atsižvelgta. Pakeistas 9 punktas: Nustatant konkretaus teisėjo specializaciją atsižvelgiama į teisėjo nuomonę (sutikimą ar nesutikimą)

			<p>arba į teisėjo prašymą. Pakeistas 10 punktas: Jei ~~pageidavimo sutikimo~~ nagrinėti tam tikros kategorijos bylas nepareiškia reikiamas teisėjų skaičius arba nepavyksta nustatyti teisėjų specializacijos pagal teisėjų ~~pageidavimus~~ prašymus, teisėjų specializaciją nustato teismo pirmininkas.</p>
N. Meilutis 2017-05-08 el. laiškas	15.	Dėl 10 punkto - ar nebūtų tikslinga papildyti punktą nuostata, kad teismo pirmininkas tokiu atveju specializaciją nustato „savo nuožiūra“.	<p>Atsižvelgta. Pakeistas 10 punktas: Jei ~~pageidavimo~~–sutikimo nagrinėti tam tikros kategorijos bylas nepareiškia reikiamas teisėjų skaičius arba nepavyksta nustatyti teisėjų specializacijos pagal teisėjų ~~pageidavimus~~ prašymus, teisėjų specializaciją nustato teismo pirmininkas savo nuožiūra.</p>
Klaipėdos apygardos teismas 2017-05-09 raštas Nr. 11–214 (pateiktas per TAIS)	16.	Dėl Aprašo 10 punkto: jei 9 punkte pakeistas „teisėjo pageidavimas“ į „teisėjo nuomonę“, Aprašo 10 punkte turi būti atlikti atitinkami pakeitimai.	<p>Atsižvelgta. Žr. komentarus aukščiau.</p>
Vilniaus miesto apylinkės teismas 2017-05-08 raštas Nr. V2- (pateiktas per TAIS)	17.	Vertindami Projekto nuostatas dėl teisme bylų specializacijos nustatymo (Projekto 6 punktas), konkretaus teisėjo specializacijos nustatymo (Projekto 8 punktas) ir keitimo (Projekto 13 punktas), manome, kad teismo pirmininkas atsižvelgia į teisėjo prašymą, bet ne į pageidavimą ar nuomonę (Projekto 14 punktas). Siūlome Projekto 9 nurodyti, kad atsižvelgiama į „teisėjo prašymą“ bei 10 punkte „<...nepavyksta nustatyti teisėjų specializacijos pagal teisėjų prašymus...>“.	<p>Atsižvelgta. Žr. komentarus aukščiau.</p>
I. Vapsvienė 2017-05-04 el. laiškas	18.	Aprašo 9 p. žodis „pageidavimas“ pakeistas žodžiu „nuomonė“, tuo tarpu 10 p. „pageidavimas“ išliko. Gal 10 punktą vertėtų sutrumpinti ir išdėstyti taip: „Jei sutikimo nagrinėti tam tikros kategorijos bylas nepareiškia reikiamas teisėjų skaičius, teisėjų specializaciją nustato teismo pirmininkas“. Nors, tiesa pasakius, nesu tikra ar šis prievartinis aktas turėtų būti skatintinas.	<p>Atsižvelgta iš dalies. Žr. komentarus aukščiau.</p>
Vaidas Gasiūnas (Plungės rajono apylinkės teismas) 2017-04-26 el. laiškas	19.	Aprašo 10 p.: Jei pageidavimo nagrinėti tam tikros kategorijos bylas nepareiškia reikiamas teisėjų skaičius arba nepavyksta nustatyti teisėjų specializacijos pagal teisėjų pageidavimus (jei 9 punkte pageidavimas pakeistas į nuomonę, manyčiau čia taip pat	<p>Atsižvelgta iš dalies. Žr. komentarus aukščiau.</p>

		pageidavimas keistinas į nuomonę), teisėjų specializaciją nustato teismo pirmininkas.	
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2017-05-10 raštas Nr. (122)-5T-216	20.	Siūlome 12 punkto antrą sakinį suformuluoti aiškiau, pvz., „pasibaigus nustatytam specializacijos terminui, gali būti taikomas teisėjų rotacijos principas“.	Atsižvelgta. 12 punktas pakoreguotas: Teisėjų specializacijai paprastai nustatomas nuo 1 iki 5 metų terminas. Pasibaigus nustatytam specializacijos terminui, Taip pat gali būti taikomas teisėjų rotacijos principas.
A. Valantinas 2017-05-04 el. laiškas	21.	Specializacijos terminas neturėtų būti trumpesnis kaip treji metai (Aprašo projekto 12 punktas). Visų pirma, trumpesnis specializacijos terminas mažintų grįžtamojo ryšio, teikiamo aukštesnės instancijos teismų, efektyvumą ir veiksmingumą, keltų papildomą organizacinę naštą užtikrinant tolygų bylų paskirstymą teisėjams, taip pat mažintų specializacijos nustatymo tikslingumą dėl nuolatinės besispecializuojančių teisėjų rotacijos. Antra, teismų veiklos efektyvumo didinimo tikslu minimalus specializacijų trukmės terminas turėtų būti siejamas su teisėjų profesinės veiklos vertinimo procedūrose nustatytais terminais – treji kalendoriniai metai iki teisėjo veiklos vertinimo datos (Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo 9 ir 10 punktai). Trumpesnis terminas trukdytų visapusiškai įvertinti teisėjo darbo rodiklius nagrinėjant bylas pagal specializaciją.	Svarstyтина. Tokių atvejų būtų apribota ikiteisminio tyrimo teisėjų rotacijos galimybė, ypač mažuose teismuose (su 3-5 teisėjais). Jeigu būtų numatomas mažiausiai 3 metų specializacijos terminas, siūlytina numatyti išimtį ikiteisminio tyrimo teisėjo specializacijai, kuri galėtų būti nustatoma ir vieneriems metams.
Vilniaus miesto apylinkės teismas 2017-05-08 raštas Nr. V2-493 (pateiktas per TAIS)	22.	Dėl Projekto 12 punkte siūlomo specializacijos termino nuo 1 iki 5 metų. Pažymime, kad nustačius vienerių metų terminą specializacijai, nebus pasiekti specializacijos nustatymo tikslai. Kaip reglamentuota Projekto 2 punkte, vienas pagrindinių teisėjo specializavimosi tikslų yra kuo aukštesnės kvalifikacijos teisėjo darbo formavimas, t. y. atitinkamos kategorijos bylų nagrinėjimo kokybės gerinimas. Vienerių metų terminas yra per trumpas, kadangi, vertinant procesinių terminų prasme, pirmosios bylos pagal specializaciją būtų pradėtos nagrinėti po mėnesio (baudžiamosios) ar po dviejų (civilinės). Taigi, realus specializacijos terminas nesiektų ir vienerių metų. Be to, teisėjui išreiškus pageidavimą keisti specializaciją, jo nagrinėjamos bylos nėra perskirstomos kitiems teisėjams (priešingu atveju būtų galima susidurti su nepageidaujamu reiškiniu, kai specializacijos keitimu būtų siekiama tik turimų bylų perskirstymo), o tai reiškia, kad teisėjui pakeitus specializaciją, paprastai iki pusės metų teisėjas nagrinėja dviejų specializacijų bylas. Manytume, kad tikslinga nustatyti mažiausią 2 metų specializacijos terminą. Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog teisėjo specializacijos keitimas yra	Svarstyтина. Žr. komentarą aukščiau.

		<p>susijęs ir su kitais klausimais, t. y. šiam teisėjui turimos specializacijos bylų nebeskyrimu, naujos specializacijos bylų skyrimu, teisėjų mokymu ir kvalifikacijos kėlimu dėl naujos specializacijos, taip pat pačių bylų nagrinėjimo terminais. Nustatant 1 metų specializacijos terminą, teisėjų mokymas tai specializacijai būtų betikslis, kadangi pabaigus mokymus, būtų keičiama specializacija.</p>	
A. Ridikas 2017-05-09 el. laiškas	23.	<p>Taip pat, kas liečia ikiteisminio tyrimo teisėją, nesutinku su Loretos pastaba, kad šiems teisėjams būtų nustatoma „specializacija“ daugiau kaip 1 metams. Šio teisėjo funkcijos, įgaliojimai ir svarstytinų klausimų spektras yra gana siauri, o darbo apimtys pakankamai didelės. Po metų tokio darbo, bendroji kvalifikacija gali smarkiai „pakristi“.</p> <p>Dėl kitų specializacijų nustatymo trukmės, visiškai pritarčiau, kad jas gal ir reiktų nustatyti ilgesniam terminui. Bet Projekte numatytos labai protingos ribos 1 – 5 metai. Todėl geriausia būtų konkrečią trukmę palikti spręsti kiekvieno teismo vadovui ir šioje dalyje taip pat pritariu Projektui.</p>	Atsižvelgta.
I. Vapsvienė 2017-05-04 el. laiškas	24.	<p>12 p. žodis „paprastai“ nereikalingas (jeigu jau nustatome terminą ...nuo ...iki).</p>	Atsižvelgta. <p>12 p. pakeistas: Teisėjų specializacijai ~~paprastai~~ nustatomas nuo 1 iki 5 metų terminas.</p>
I. Vapsvienė 2017-05-04 el. laiškas	25.	<p>IV dalis „Teisėjų pasirengimas tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti“. Suprantu, kad norima įteisinti pagrindinį dalyką, t.y. jog specializaciją pasirinkęs teisėjas gali pirmenybės teise dalyvauti atitinkamose specializacijos teisėjų mokymuose ir kvalifikacijos kėlimo kursuose:</p> <p>a) prieš nustatant specializaciją;</p> <p>b) jau nustačius specializaciją,</p> <p>o kiti teisėjai tokio pobūdžio mokymuose ar kvalifikacijos kėlimo kursuose gali dalyvauti pagal pageidavimą (t.y. likus jose vietų).</p> <p>Kadangi šiuo Aprašu įtvirtiname galimą teisėjų specializacijos rotacijos principą (12 p.), galimybę mokytis (tobulintis) tam tikroje srityje iki specializacijos nustatymo, manau būtina, sudarant sąrašus į tokio pobūdžio mokymus (kursus), numatyti registravimosi blanke privalomą grafą ne tik dėl turimos specializacijos, bet ir dėl ketinimo (preliminariai nuo kada) specializuotis tam tikros kategorijos bylose.</p>	<p>Manytina, kad ši pastaba nėra šio aprašo reguliavimo dalykas. Klausimas svarstytinas mokymų organizavimo kontekste.</p>

A. Valantinas 2017-05-04 el. laiškas	26.	Aprašo projekto 14 punktą yra perteklinis ir turėtų būti pašalintas. Akivaizdu, kad, jeigu teisę nustatyti specializaciją turi tik teismo pirmininkas, būtent jis ir gali spręsti specializacijos pakeitimo klausimus.	Atsižvelgta iš dalies. Siekiant išvengti pasikartojimo, 8 ir 14 punktų nuostatos sujungtos ir išdėstytos taip: 8. Teisėjų specializacija ir jos terminas nustatomi teismo pirmininko įsakymu. Dėl teisėjų specializacijos nustatymo, pakeitimo, teisėjų specializacijos termino pratęsimo (sutrumpinimo) teisėjas kreipiasi į teismo pirmininką.
	27.	Aprašo projekto 16 punktą turėtų būti suderintas su kitais aktais, reglamentuojančiais teisėjų mokymų organizavimą, nustatant jo įgyvendinimo tvarką ir sąlygas. Kartu su Aprašo pakeitimo projektu minėtų teisės aktų pakeitimų projektai nėra teikiami.	Neatsižvelgta. Šiuo metu Administracija nemato galimybės keisti mokymų tvarką, todėl šiame Apraše, atsižvelgiant į LAT siūlymą, paliekama galimybė prieš nustatant specializaciją pirmenybės teise dalyvauti atitinkamos specializacijos teisėjų mokymuose ir kvalifikacijos kėlimo kursuose, nedetalizuojant plačiau.
	28.	<p>Aprašo projekto 18 punkto sąlygos formuluotė turėtų būti suderinta su Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių aprašo 11 punktu.</p> <p>Aprašo 18 p.: Atskirų kategorijų bylos yra skiriamos nagrinėti atitinkamą specializaciją pasirinkusiems teisėjams ir tik jiems pagal įstatymą ar dėl kitų objektyvių priežasčių negalint nagrinėti konkrečių skirstomų bylų, šios bylos gali būti skiriamos nagrinėti kitiems teisėjams, kuriems tokia specializacija nėra nustatyta.</p> <p>Taisyklių 11 p.: Modulių skirstomų bylų eiliškumas nustatomas atsižvelgiant į elektroninių bylų kortelių sukūrimo laiką ir į tai, ar bylai suteiktas prioriteta tvarka skirstomos bylos požymis. Nuo Modulio sudaryto eiliškumo gali būti nukrypstama, atsižvelgiant į įstatymuose įtvirtintus bylų išnagrinėjimo terminus arba kai vienu metu (ar) tam tikriems teismo teisėjams, taip pat kai konkretus teisėjas privalo nagrinėti bylą proceso įstatymų numatytais pagrindais (pvz., nagrinėjant grupės ieškinio bylas) ir kitais būtiniais atvejais, nurodytais teismo pirmininko įsakymu patvirtintose konkrečiaus teismo bylų skirstymo taisyklėse. Nukrypstant nuo Modulio sudaryto eiliškumo visada turi būti</p>	Neatsižvelgta. Nėra aišku, koks prieštaravimas turimas omenyje. Svarstyтина, ar tikrai reikia, kad aplinkybė, jog nustatyta specializacija, keistų bylų skirstymo eiliškumą. Manytina, kad aptariamoms nuostatom neprieštarauja viena kitai. Teoriškai, galbūt galėtų kilti situacija, kai dėl atitinkamą specializaciją turinčio teisėjo ligos ar pan., anksčiau gauta byla paskiriama nagrinėti vėliau, nei vėliau gauta byla (jei tas turima omenyje pastaboje).

		nurodomos tokio nukrypimo priežastys ir teisiniai pagrindai. Tokiais atvejais byla paskiriama nesinaudojant automatizuotu atrankos būdu, naudojantis požymiu „privalo nagrinėti“.	
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2017-05-10 raštas Nr. (122)-5T-216	29.	Projekto 18 punkte turėtų būti numatyta, kad „ši taisyklė gali būti netaikoma skiriant ne teisėją pranešėją, o kitus teisėjų kolegijos narius“. Paskyrus teisėją pranešėją pagal specializaciją, mūsų manymu, nėra poreikio visais atvejais ir kitus teisėjų kolegijos narius skirti pagal specializaciją. Šis klausimas turėtų būti paliktas spręsti patiems teismams (pvz., bylų skirstymo ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklėse).	Atsižvelgta. 18 punktas papildytas: <...> Sudarant teisėjų kolegijas, pranešėju skiriamas atitinkamos specializacijos teisėjas, tačiau, skiriant kitus teisėjų kolegijos narius, ši taisyklė gali būti netaikoma.
N. Meilutis 2017-05-08 el. laiškas	30.	Kitas klausimas, kurį galbūt taip pat turėtumėme pasvarstyti – ar nereiktų aiškiai pasakyti, ar nagrinėjant bylas apeliacine tvarka (o galbūt ir kasacine) kolegijų nariai turėtų būti visi „specializantai“, ar tik pranešėjas. Praktika, kiek man žinoma, šiuo klausimu nevienoda. Todėl būtų gerai, kad TT irgi pasisakytų šiuo klausimu. Aš siūlyčiau, kad kolegijose būtų visi specializuoti teisėjai.	Neatsižvelgta. Manytina, kad nereiktų apriboti, kad nesutriktų teismo darbas (pvz. jei nebus reikiamo skaičiaus specializuotų teisėjų (atostogos, ligos ir pan.), tai tada negalės būti sudaryta kolegija.
Ž. Kubeckas 2017-05-08 el. laiškas	31.	Dėl kolegijų sudėties. Bylas nagrinėjant apeliacine ar kasacine tvarka, sudaryti kolegijas iš visų tos specializacijos teisėjų, gal ir nebūtų problemų, nes tokias bylas nagrinėjantys teismai yra vienuose rūmuose, tačiau nagrinėjant bylas kolegijose pirmąją instanciją apygardų administraciniuose teismuose, ar apylinkių teismuose (kai sudaroma kolegija sudėtingose ar kt. bylose), kurie yra sudaryti iš atskirų rūmų, gali būti sudėtinga sudaryti kolegijas iš trijų tos pačios specializacijos teisėjų. Manychiau, jog pakaktų, kad byla būtų priskiriama pranešėjui, kuris yra atitinkamos specializacijos. Tuo labiau, kad byloje sprendžiami ne tik konkretūs atitinkamos specializacijos klausimai, bet ir kiti klausimai, kuriems reikalingos ir kitų sričių žinios.	Atsižvelgta. 18 punktas papildytas: <...> Sudarant teisėjų kolegijas, pranešėju skiriamas atitinkamos specializacijos teisėjas, tačiau, skiriant kitus teisėjų kolegijos narius, ši taisyklė gali būti netaikoma.
A. Ridikas 2017-05-08 el. laiškas	32.	Dėl Nerijaus pasiūlymo – kad kolegijose būtų visi specializuoti teisėjai, norėčiau oponuoti, nes mažesniuose teismuose (pvz. Panevėžio ar Šiaulių apygardose) tai vargiai ar įmanoma...	Atsižvelgta. Žr. komentarą aukščiau.

N. Meilutis 2017-05-08 el. laiškas	33.	Dėl 18 punkto - nuostata, kad „atskirų kategorijų bylos skiriamos nagrinėti atitinkamą specializaciją pasirinkusiems teisėjams“ yra netiksli, nes pagal aprašo nuostatas teisėjo specializacija gali būti nustatoma net jei jis ir nepareiškė pageidavimo dėl tam tikros specializacijos nustatymo. Tokia formuluotė leistų daryti išvadą, jog bylos būtų skiriamos tik tiems teisėjams, kurie išreiškė pageidavimą dėl specializacijos nustatymo, o tiems, kurie neišreiškė pageidavimo, bet jų specializacija nustatyta – ne. Taip pat toliau vartojama formuluotė „gali būti“ leidžia daryti išvadą, kad tokios bylos tik gali būti paskirtos kitiems teisėjams, bet nebūtinai, nors kitokia situacija negalima. Jei teisėjai, kuriems nustatyta specializacija, negalės nagrinėti tam tikros bylos, ji turės būti paskirta kitam teisėjui, todėl siūlytina atsisakyti žodžių junginio „gali būti“.	Atsižvelgta. 18 punktas išdėstytas taip: Atskirų kategorijų bylos yra skiriamos nagrinėti atitinkamą specializaciją pasirinkusiems teisėjams ir tik jiems pagal įstatymą ar dėl kitų objektyvių priežasčių negalint nagrinėti konkrečių skirstomų bylų, šios bylos gali būti skiriamos nagrinėti kitiems teisėjams, kuriems tokia specializacija nėra nustatyta.
Ž. Kubeckas 2017-05-08 el. laiškas	34.	18 punkte reikėtų išbraukti žodį „pasirinkusiems“, nes specializacija gali būti nustatyta ir nesant teisėjo pasirinkimo. Geresnė formuluotė būtų: „<...> skiriamos nagrinėti atitinkamos specializacijos teisėjams <...>“	Atsižvelgta. Žr. komentarą aukščiau.
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2017-05-10 raštas Nr. (122)-5T-216	35.	Taip pat laikomės jau anksčiau mūsų rašte išdėstytos pozicijos, jog turėtų būti oficialiai reguliuojamas santykinio specializacijos reikšmės svorio (koeficiento) nustatymas elektroniniame Bylų skirstymo modulyje visiems ar atskiriems (atskirų grandžių) teismams.	Šis klausimas svarstytinas sprendžiant naujo Modulio kūrimą. 1000 000 koeficientas nustatytas siekiant „permušti“ kitus faktorius ir skirti bylą besispecializuojančiam teisėjui. Norint pakeisti dydį, reikėtų atlikti detalius skaičiavimus, tam, kad būtų užtikrintas bylos paskyrimas teisėjui būtent pagal specializaciją, o ne pagal kitus kriterijus.
PASTABOS PO APRAŠO PROJEKTO ATNAUJINIMO			
Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2017-05-15 el. laiškas	1.	Projekto 8.6 punkto formuluotė „byloms dėl bausmių vykdymo ir kardomojo kalinimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo ar vidaus administravimo srityje“ aiškumo dėlei galėtų būti tikslinama ir supaprastinama, pavyzdžiui, tokiu būdu: „byloms dėl bausmių vykdymo ir suėmimo sąlygų“ (atsižvelgus į tai, kad Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtinta viešojo administravimo sąvoka apima ir vidaus administravimą (žr. 2007 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymo nuostatas), siūlome atsisakyti žodžių junginio „vidaus administravimas“ vartojimo). Taip pat siūlytina atsisakyti 8.10 punkte numatytos specializacijos „bylos, susijusios su Europos Sąjungos teisės ir tarptautinės teisės aktų taikymu“,	Atsižvelgta. Pakeistas 8.6 papunktis: ~~byloms dėl bausmių vykdymo ir kardomojo kalinimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo ar vidaus administravimo srityje~~ byloms dėl bausmių vykdymo ir suėmimo sąlygų. Atsižvelgta. Išbrauktas 8.10 papunktis.

		kadangi tai nėra savarankiška kategorija ir paprastai bylos, kuriose iškyla Europos Sąjungos teisės ar tarptautinės teisės aktų taikymo poreikis, yra susijusios su kita sritimi (mokestinių teisinių santykių, užsieniečių teisinės padėties ir pan.).	
R. Norkus 2017-05-16 el. laiškas	2.	Manau, be pagrindo išbraukėme Teismo teisėjų susirinkimo nuomonę. Jokio imperatyvo atsižvelgti į tą nuomonę nebuvo, o protingas administratorius bet kuriuo atveju turėtų išklausti kolektyvo. Jei kyla abejonių dėl nuomonės privalomumo, galima naudoti formuluotę „išklausęs ... nuomonę“.	Svarstyтина. Kaip buvo minėta, įvertinant teismų reformos kompleksiskumą ir tai, kad Administracija, įgyvendindama Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. patvirtintą Teismų reformos priemonių įgyvendinimo planą, šiuo metu rengia teisės aktų pakeitimų projektus, taip pat į tai, kad su teismų reforma susijusios nuostatos įsigaliotų tik nuo 2018 m. sausio 1 d., siūlytina šiuo metu pakeitimų, susijusių su teismų reforma, nesvarstyti ir apsiriboti pagrindinių principų nustatymu.
	3.	Siūlome rekomenduojamų specializacijų sąrašą perkelti į priedą ir išdėstyti lentelės pavidalu, nes, viena vertus, labai griozdiška, painu; kita vertus, atsiranda klaidų, pvz., gaunasi, kad apygardų teismuose turi būti ikiteisminio tyrimo teisėjai (7.3.1 → 7.1.1), ir nustatytos baudžiamųjų ir civilinių bylų specializacijos (7.3.1. → 7.1.3); nors tokia specializacija yra įstatyminė, nes apygardų teismai turi civilinių ir baudžiamųjų bylų skyrius. Lentelę su savo įsivaizdavimu pridedame.	Atsižvelgta. Specializacijų sąrašas perkeltas į priedą ir išdėstytas pasiūlytu lentelės pavidalu, 7 punktą pakeistas: Teisėjų specializacija bendrosios kompetencijos ir specializuotuose teismuose nustatoma atsižvelgiant į šio Aprašo priede nurodytas apylinkių, apygardų ir apygardų administraciniam teismams rekomenduojamas nustatyti teisėjų specializacijas. Svarstyтина dėl lentelėje siūlomos formuluotės „(nuo 2018 m. sausio 1 d. – ir teismo rūmai)“ nurodymo. Kaip buvo minėta, įvertinant teismų reformos kompleksiskumą ir tai, kad Administracija, įgyvendindama Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. patvirtintą Teismų reformos priemonių įgyvendinimo planą, šiuo metu rengia teisės aktų pakeitimų projektus, taip pat į tai, kad su teismų reforma susijusios nuostatos įsigaliotų tik nuo 2018 m. sausio 1 d., siūlytina šiuo metu pakeitimų, susijusių su teismų reforma,

			nesvarstyti ir apsiriboti pagrindinių principų nustatymu.
	4.	19 punktą siūlome išdėstyti taip: „Sudarant teisėjų kolegijas, pranešėjas skiriamas vadovaujantis šio Aprašo 18 punktu, tačiau skiriant kitus teisėjų kolegijos narius, ši taisyklė gali būti netaikoma.“ Dabartinė pernelyg kategoriška formuluotė. Gali būti pačių įvairiausių atvejų, kai pranešėju negali būti paskirtas specializuotas teisėjas.	Atsižvelgta. Pakeistas 18 (buvęs 19) punktas.
	5.	Tvirtinant aprašą, atsižvelgti į naujas teismų struktūras nuo 2018 m. sausio 1 d., kai pradės veikti teismų rūmai.	Svarstyтина. Kaip buvo minėta, įvertinant teismų reformos kompleksiskumą ir tai, kad Administracija, įgyvendindama Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. patvirtintą Teismų reformos priemonių įgyvendinimo planą, šiuo metu rengia teisės aktų pakeitimų projektus, taip pat į tai, kad su teismų reforma susijusios nuostatos įsigalios tik nuo 2018 m. sausio 1 d., siūlytina šiuo metu pakeitimų, susijusių su teismų reforma, nesvarstyti ir apsiriboti pagrindinių principų nustatymu.
N. Meilutis 2017-05-08 el. laiškas	6.	Iš esmės pastabų neturiu, tik man keista, kaip pvz. specializuotuose t. y. apygardų administraciniuose teismuose, kur dirba mažiau nei 10 teisėjų (išskyrus Vilniaus) ar tame pačiame LVAT'e, kuriame dirba 16 teisėjų mes siūlome nustatyti net 10 galimų specializacijų.... Aišku čia galbūt administraciniams teismams geriau matyti, bet man toks galimas smulkus galimų specializacijų suskaidymas kažkaip prasilenkia su logika, neįmanoma apseiti su siauresniu sąrašu? Išeis tuoj taip, kad specializuotame teisme turėsime dar ir po vieną specializuotą teisėją atskiriems specialiems klausimams spręsti.	Atsižvelgta. Aprašo priede numatyta, kad specializuotuose teismuose paprastai nustatomos specializacijos: 1) statybos ir (ar) teritorijų planavimo ir (ar) aplinkos apsaugos bylų; 2) valstybės tarnybos bylų; 3) sveikatos ir socialinės apsaugos bylų. Esant poreikiui nustatomos: 1) mokesčių ir (ar) muitinės teisinių santykių bylų; 2) konkurencijos bylų; 3) bausmių vykdymo ir suėmimo sąlygų bylų; 4) užsieniečių teisinės padėties ir prieglobsčio bylų.

TEISMŲ PATEIKTŲ ATSAKYMŲ Į NACIONALINĖS TEISMŲ ADMINISTRACIJOS 2017 M. SAUSIO 23 D. RAŠTĄ NR. 4R-151-(6.13) „DĖL INFORMACIJOS APIE TEISĖJŲ SPECIALIZACIJAS PATEIKIMO“ SANTRAUKA

2017 m. balandžio 5 d.
Vilnius

Į Nacionalinės teismų administracijos 2017 m. sausio 23 d. raštą „Dėl informacijos apie teisėjų specializacijas pateikimo“ atsakymus pateikė 52 teismai. Iš jų **12 apylinkių teismų** (Joniškio rajono apylinkės teismas, Širvintų rajono apylinkės teismas, Mažeikių rajono apylinkės teismas, Klaipėdos rajono apylinkės teismas, Radviliškio rajono apylinkės teismas, Kelmės rajono apylinkės teismas, Lazdijų rajono apylinkės teismas, Biržų rajono apylinkės teismas, Tauragės rajono apylinkės teismas, Šalčininkų rajono apylinkės teismas, Prienų rajono apylinkės teismas, Šakių rajono apylinkės teismas) **teisėjų specializacijos nėra nustatytos** (pvz., dėl mažo teisėjų skaičiaus, pripažinus netikslinga, nes būtų sudėtinga paskirstyti krūvį ir pan.). Kitų teismų atsakymai pateikiami lentelėje.

1. Prašome pateikti informaciją apie tai, kokių kategorijų byloms nagrinėti yra nustatytos teisėjų specializacijos Jūsų teisme, taip pat, kiek teisėjų priskirta atitinkamai specializacijai.

	Teisme nustatyta specializacija	Priskirtų teisėjų skaičius	Teisėjų skaičius teisme	Teismo pavadinimas
BAUDŽIAMASIS PROCESAS IR ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ BYLOS				
1.	Baudžiamųjų bylų	11 1 2 13 5	63 3 6 34 5	Kauno apylinkės teismas Palangos miesto apylinkės teismas Plungės rajono apylinkės teismas Klaipėdos miesto apylinkės teismas Kaišiadorių rajono apylinkės teismas
2.	Nepilnamečių baudžiamųjų bylų	2 5 1 2 3 1 2 2 2 34	5 5 4 4 14 13 12 63 5 108	Rokiškio rajono apylinkės teismas Vilkaviškio rajono apylinkės teismas Ignalinos rajono apylinkės teismas Jurbarko rajono apylinkės teismas Alytaus rajono apylinkės teismas Marijampolės rajono apylinkės teismas Vilniaus rajono apylinkės teismas Kauno apylinkės teismas Kaišiadorių rajono apylinkės teismas Vilniaus miesto apylinkės teismas
3.	Baudžiamųjų bylų ir administracinių nusižengimų (administracinės teisės pažeidimų) bylų	12 - 34	26 19 108	Klaipėdos apygardos teismas Panevėžio apygardos teismas Vilniaus miesto apylinkės teismas

		5 9 3 5 2 7	12 22 8 13 6 14	Vilniaus rajono apylinkės teismas Panevėžio miesto apylinkės teismas Utenos rajono apylinkės teismas Marijampolės rajono apylinkės teismas Ukmergės rajono apylinkės teismas Alytaus rajono apylinkės teismas
4.	Administracinių nusižengimų bylų	- 6 13 5	4 63 34 5	Akmenės rajono apylinkės teismas Kauno apylinkės teismas Klaipėdos miesto apylinkės teismas Kaišiadorių rajono apylinkės teismas
5.	Bylos dėl asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, pilietinių teisių atkūrimo, taip pat bylos dėl nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų.	6	32	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas
6.	Bylų, susijusių su Lietuvos okupacijos ir aneksijos įtvirtinimu ir pasipriešinimu jam, taip pat bylų dėl nusikaltimų žmogiškumui ir karo nusikaltimų, taip pat dėl nusikaltimų Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai.	2 3 2 2 -	26 19 12 5 42	Klaipėdos apygardos teismas Šiaulių apygardos teismas Vilniaus rajono apylinkės teismas Kaišiadorių rajono apylinkės teismas Kauno apygardos teismas
7.	Bylos dėl kriminalinių žvalgybos veiksmų ir žvalgybos veiksmų sankcionavimo pagal prokurorų, žvalgybos institucijų vadovų ar jų įgaliotų pavaduotojų, kriminalinės žvalgybos subjekto vadovo ar įgalioto vadovo pavaduotojo, motyvuotus teikimus	4	56	Vilniaus apygardos teismas
8.	Bylos dėl Europos arešto orderių išdavimo	3	56	Vilniaus apygardos teismas
9.	Baudžiamųjų bylų ir lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigų bylų	2 5	63 5	Kauno apylinkės teismas Kaišiadorių rajono apylinkės teismas
10.	Be kitų, nustatyta ir ikiteisminio tyrimo teisėjo specializacija.	1 ir 2 pavad. 1 2 1 1 ir 1 pavad. 1, kas 6 mėn. 5 3 6 9	4 4 34 4 13 12 63 22 8 108	Ignalinos rajono apylinkės teismas Jurbarko rajono apylinkės teismas Klaipėdos miesto apylinkės teismas Akmenės rajono apylinkės teismas Marijampolės rajono apylinkės teismas Vilniaus rajono apylinkės teismas Kauno apylinkės teismas Panevėžio miesto apylinkės teismas Utenos rajono apylinkės teismas Vilniaus miesto apylinkės teismas
		Visi teisėjai – 6 apylinkių teismuose (Kaišiadorių rajono apylinkės teismas (5), Rokiškio rajono apylinkės teismas (5), Pasvalio rajono apylinkės teismas		

		(4), Palangos miesto apylinkės teismas (3), Zarasų rajono apylinkės teismas (3), Plungės rajono apylinkės teismas (6).		
11.	Skiriamas tik ikiteisminio tyrimo teisėjas (-ai) (1 arba 2 metams, dažnai rotacijos principu).	11 apylinkių teismų (Šilutės rajono apylinkės teismas, Šilalės rajono apylinkės teismas, Raseinių rajono apylinkės teismas, Radviliškio rajono apylinkės teismas, Kretingos rajono apylinkės teismas, Kėdainių rajono apylinkės teismas, Trakų rajono apylinkės teismas, Druskininkų rajono apylinkės teismas, Molėtų rajono apylinkės teismas, Skuodo rajono apylinkės teismas, Telšių rajono apylinkės teismas).		
CIVILINIS PROCESAS				
1.	Civilinių bylų	14 - 53 2 4 6 4 21 - 8 7 29 11 4 5	26 19 108 4 6 14 6 34 4 13 12 63 22 8 5	Klaipėdos apygardos teismas Panevėžio apygardos teismas Vilniaus miesto apylinkės teismas Jurbarko rajono apylinkės teismas Plungės rajono apylinkės teismas Alytaus rajono apylinkės teismas Ukmergės rajono apylinkės teismas Klaipėdos miesto apylinkės teismas Akmenės rajono apylinkės teismas Marijampolės rajono apylinkės teismas Vilniaus rajono apylinkės teismas Kauno apylinkės teismas Panevėžio miesto apylinkės teismas Utenos rajono apylinkės teismas Kaišiadorių rajono apylinkės teismas
2.	Darbo bylų	2 2 - 1 3 2 1 1 2 2 1 2 3	32 56 42 3 5 5 3 4 4 14 13 12 63	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas Vilniaus apygardos teismas Kauno apygardos teismas Kupiškio rajono apylinkės teismas Rokiškio rajono apylinkės teismas Vilkaviškio rajono apylinkės teismas Zarasų rajono apylinkės teismas Ignalinos rajono apylinkės teismas Jurbarko rajono apylinkės teismas Alytaus rajono apylinkės teismas Marijampolės rajono apylinkės teismas Vilniaus rajono apylinkės teismas Kauno apylinkės teismas

		2 3	5 108	Kaišiadorių rajono apylinkės teismas Vilniaus miesto apylinkės teismas
3.	Šeimos bylų	3 4 3 3 - 2	14 34 63 56 42 5	Alytaus rajono apylinkės teismas Klaipėdos miesto apylinkės teismas Kauno apylinkės teismas Vilniaus apygardos teismas Kauno apygardos teismas Kaišiadorių rajono apylinkės teismas
4.	Šeimos ir paveldėjimo bylų	4 9	32 108	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas Vilniaus miesto apylinkės teismas
5.	Šeimos teisės su tarptautiniu elementu	5	34	Klaipėdos miesto apylinkės teismas
6.	Civilinių bylų, susijusių su nepilnamečių interesų gynimu	1 1	3 4	Zarasų rajono apylinkės teismas Ignalinos rajono apylinkės teismas
7.	Viešųjų pirkimų bylų nagrinėjimo	7 4 3 - 7	32 33 56 42 19	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas Lietuvos apeliacinis teismas Vilniaus apygardos teismas Kauno apygardos teismas Šiaulių apygardos teismas
8.	Bylų dėl bankroto ir restruktūrizavimo teisinių santykių	4 8	32 33	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas Lietuvos apeliacinis teismas
9.	Bylų dėl restruktūrizavimo	-	42	Kauno apygardos teismas
10.	Bylų dėl bankroto	5	56	Vilniaus apygardos teismas
11.	Bylų dėl asmenų neturtinių teisių ir intelektinės nuosavybės	3	33	Lietuvos apeliacinis teismas
12.	Bylų dėl intelektinės nuosavybės	4 2	32 56	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas Vilniaus apygardos teismas
13.	Bylos dėl bankų veiklos ir investicinių paslaugų santykių.	4	32	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas
14.	Bylos dėl daiktinių teisinių santykių.	7	32	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas
15.	Bylos, susijusios su tarptautine privatine teise, tarptautiniu civiliniu procesu ir alternatyviu privačių ginčų sprendimu.	5	32	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas
16.	Dėl užsienio teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo ir leidimo vykdyti bei pagal skundus dėl nacionalinių arbitražų teismų sprendimą	3	33	Lietuvos apeliacinis teismas
17.	Finansų įmonių, kredito įstaigų, draudimo įmonių bylos, susijusios su įmonių finansine - ūkine veikla bei procesinių veiksmų atlikimu šių įmonių atžvilgiu	53	108	Vilniaus miesto apylinkės teismas
18.	Skundai dėl notaro veiksmų	3	108	Vilniaus miesto apylinkės teismas
19.	Hipotekos ir įkeitimo teisinių santykių bylos	1	34	Klaipėdos miesto apylinkės teismas

ADMINISTRACINIS PROCESAS				
1.	<p>Užsieniečių teisinė padėtis; Ginčai, kilę iš žemės teisinių santykių; Sveikatos apsauga; Socialinė apsauga; Konkurencija; Mokesčių sumokėjimas, grąžinimas ir išieškojimas; Mokestiniai ginčai; Muitinės veikla; Nuosavybės teisių atkūrimas; Registras; Aplinkos apsauga; Statyba; Teritorijų planavimas; Valstybės tarnyba; Bylos dėl bausmių vykdymo ir kardomojo suėmimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo ar vidaus administravimo srityje; Bylos dėl ikiteisminio tyrimo ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo ar vidaus administravimo srityje; Bylos dėl Valstybinės tabako ir alkoholio kontrolės tarnybos sprendimų; Bylos dėl asmens duomenų teisinės apsaugos; Bylos dėl energetikos teisinių santykių; Bylos dėl Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimų ir kt. ekonominių sankcijų taikymo; Bylos, susijusios su Europos Sąjungos teisės ir tarptautinės teisės aktų taikymu.</p>	5-10	18	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
2.	<p>Bylos dėl užsieniečių teisinės padėties ir dėl prieglobsčio, dėl konkurencijos, dėl mokesčių teisinių santykių dėl muitinės veiklos, dėl aplinkos apsaugos, dėl teritorijų planavimo, dėl statybos, dėl valstybės tarnautojo statuso įgijimo, pasikeitimo, praradimo, atsakomybės, dėl viešojo administravimo subjektų priimtą sprendimų sankcionavimo</p>	<p>11 11 11 11 10 11 11 14 2</p>	24	Vilniaus apygardos administracinis teismas

TEISMŲ PATEIKTŲ ATSAKYMŲ Į NACIONALINĖS TEISMŲ ADMINISTRACIJOS 2017 M. SAUSIO 23 D. RAŠTĄ NR. 4R-151-(6.13) „DĖL INFORMACIJOS APIE TEISĖJŲ SPECIALIZACIJAS PATEIKIMO“ SANTRAUKA

2017 m. balandžio 5 d.
Vilnius

Aprašas - Teisėjų tarybos 2008 m. lapkričio 13 d. nutarimu Nr. 13P-202-(7.1.2) patvirtintas Teisėjų specializacijos tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti nustatymo tvarkos aprašas.

- 2. Prašome pateikti nuomonę dėl termino, kuriuo būtų ribojama dalies arba visų teisėjų specializacijų tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti trukmė, nustatymo pagrįstumo ir tikslingumo bei kitus pastebėjimus dėl Aprašo taikymo ir (ar) siūlymus dėl Aprašo tobulinimo, jei tokių turėtumėte.**

Teismo pavadinimas	Teismo pateikta informacija	Siūlymai
PRITARIA TERMINO NUSTATYIMUI VISOMS SPECIALIZACIJOMS		
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	Galėtų būti, pvz., 5 metų terminas, kuriam suėjus būtų rekomenduojama nustatytas specializacijas ir jų paskirstymą teisėjams iš naujo apsvarstyti, peržiūrėti.	Svarstyti. Siūlytina pritarti termino visoms specializacijoms nustatymui bei numatyti teisėjo sutikimą bei pirmininko diskrecijos teisę spręsti dėl termino trukmės. Svarstyti dėl minimalios (maksimalios) termino trukmės nustatymo. Kita vertus, lieka spręstini klausimai – dėl galimybės keisti specializaciją – ar tai netaptų tokiu pačiu veiksmu, mažinančiu efektyvumą. Ir taip pat tie atvejai, kuomet teismuose specializacijos paskiriamos visiems teisėjams.
Kauno apygardos teismas	Termino nustatymo tikslingumas grįstinas tuo, kad toks laikotarpis, visų pirma, sudarytą sąlygas remiantis pakankamais statistiniais rodikliais daryti išvadas apie teisėjo darbo nagrinėjant tam tikros kategorijos bylas kokybę, teisėjo šiose bylose priimtų ir apskustų procesinių sprendimų santykį, procesinių sprendimų stabilumą. Galėtų būti numatyta, kad paprastai teisėjų specializacijos nustatomos ne trumpesniam kaip 3 metų terminui ir tik ikiteisminio tyrimo teisėjams galėtų būti nustatytas ne trumpesnis kaip 2 metų terminas. Reglamentuojant ilgesnio termino nustatymą, šio klausimo sprendimas galėtų būti paliktas teismo pirmininko diskrecijai, tačiau numatant, kad ilgesniam terminui specializacija nustatoma atsižvelgiant į teisėjo nuomonę, užtikrinant teisėjo universalumo ir kvalifikacijos išlaikymą.	
Klaipėdos apygardos teismas	Tai užtikrintų teisėjų kvalifikacijos dinamiką, bylų skirstymo skaidrumą. Siūlytume apibrėžti maksimalią specializacijos trukmę, paliekant teisę teismo pirmininkui nuspręsti dėl konkretaus termino nustatymo su galimybe jį pratęsti. 2 metų maksimalus terminas galėtų būti taikomas ir kitoms specializacijoms, kai byla nagrinėjama pirmąją instanciją, tačiau turėtų būti suteikta teisė teismo pirmininkui pratęsti specializacijos trukmę dar iki 2 m. Apeliacine tvarka nagrinėjamos byloms siūlytume įtvirtinti ne ilgesnį nei 5 m. terminą.	
Šiaulių apygardos teismas	Kitų specializacijų terminas galėtų būti 5 m.. Trumpesnė specializacijos trukmė būtų neefektyvus besispecializuojančių teisėjų žinių tam tikroje srityje panaudojimas, dažnas specializacijų keitimas turėtų neigiamos įtakos bylų nagrinėjimo kokybei bei žmogiškųjų išteklių valdymo efektyvumui.	

Vilniaus miesto apylinkės teismas	Termino nustatymas teisme yra pasiteisinęs, kadangi teisėjui sukuriama apibrėžtumas darbe. Naujai pradėjęs dirbti teisėjai, nors atrankos metu ir pasisako, jog dirbs tam tikros specializacijos teisėju, pradėję dirbti, siekia pakeisti specializaciją, todėl, nesant nustatyto termino, būtų neaišku, kada būtų pagrindas keisti specializaciją, o vykstant naujoms atrankoms būtų neaiškus teisėjų poreikis.	
Kauno apylinkės teismas	Tikslinga nustatyti ribojimą ir kitų specializacijų termino trukmę. Kauno apylinkės teisme faktiškai, žodiniu susitarimu, pagal analogiją taikant Aprašo 13 punktą, visoms specializacijoms nustatomas dviejų metų terminas. Siūlytina pakeisti Aprašo 13 punktą taip: „Teisėjų specializacijoms paprastai nustatomas 2 metų terminas ir taikomas teisėjų rotacijos principas. Specializacijų terminas gali būti pratęstas teisėjui sutikus arba sutrumpintas esant objektyvioms aplinkybėms motyvuotu teismo pirmininko sprendimu.“	
Kėdainių rajono apylinkės teismas	Situacija, kai terminas yra nenustatytas, sukuria diskriminacijos galimybes. Teisėjo priskyrimas specializacijai gali turėti įtakos jo veiklos rodikliams: gaunamų ir išnagrinėjamų bylų skaičiui, vidutinei bylos nagrinėjimo trukmei, darbo krūviui, sprendimų stabilumo skaičiavimui. Nustačius terminą ir kitoms specializacijoms, su galimybe pačiam teisėjui pasirinkti, ar jis pageidauja toliau specializuotis toje pačioje srityje, būtų sukurtas didesnis apibrėžtumas.	
Lazdijų rajono apylinkės teismas	Terminas pratęsiamas tik teisėjui sutikus.	
Akmenės raj. apylinkės teismas	Nuo 3 iki 5 metų, teisėjo sutikimu galėtų būti pratęsiamas.	
Molėtų raj. apylinkės teismas	Gal net 3-4 metai, kad būtų motyvacija gilintis į bylų specifiką, kelti kvalifikaciją ir pan.	
Vilkaviškio raj. apylinkės teismas	Nustatant terminą atsižvelgti į teisėjo įdirbį, rodiklius išnagrinėtose bylose pagal specializaciją.	
Kaišiadorių raj. apylinkės teismas	Tikslinga nustatyti terminą.	
Alytaus rajono apylinkės teismas	2 metų terminas. Galėtų būti pratęstas tam pačiam laikotarpiui atsižvelgiant į teisėjo pageidavimą ir sutinkant teismo pirmininkui.	
Rokiškio rajono apylinkės teismas	Tikslinga nustatyti ne didesnę kaip 2 m. terminą ikiteisminio tyrimo teisėjo specializacijai. Dėl kitų kategorijų termino turėtų spręsti kiekvienas teismas, atsižvelgdamas į teisėjų skaičių, tam tikros kategorijos bylų skaičių teisme ir kt.	
NEPRITARIA TERMINO NUSTATYIMUI VISOMS SPECIALIZACIJOMS		
Lietuvos apeliacinis teismas	Laikina specializacija, nustatyta remiantis ne funkcinio darbų pasiskirstymo motyvu, mažintų grįžamojo ryšio, teikiamo aukštesnės instancijos teismų, efektyvumą ir veiksmingumą, keltų papildomą organizacinę naštą užtikrinant tolygų bylų paskirstymą teisėjams, taip pat mažintų specializacijos nustatymo tikslingumą dėl nuolatinės besispecializuojančių teisėjų rotacijos. Specializacija gali būti traktuojama arba kaip funkcijų pasiskirstymas technine prasme, arba kaip darbų pasiskirstymas remiantis žinių, įgūdžių turėjimo aspektu. Ikiteisminio tyrimo teisėjo specializacija priskirtina pirmajai grupei, o kitos Aprašo 7 punkte paminėtos specializacijos — antrajai grupei. Taigi ikiteisminio tyrimo teisėjo specializacija išsiskiria tuo, kad ši organizacinė priemonė taikoma siekiant užtikrinti sklandų konkrečių funkcijų, kurios nesusijusios su atskirų kategorijų bylų teisine ir (ar) faktine specifika, vykdymą (Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 173 straipsnio 1 dalis). Šiuo aspektu ikiteisminio	Svarstyti.

	tyrimo teisėjo specializacija, kaip ji apibrėžta Aprašo 7.6 papunktyje, yra išskirtinė ir negali būti prilyginama specializacijoms (Aprašo 7.1-7.5 papunkčiai), nustatomoms remiantis kitais kriterijais. Dėl to neatsitiktinai Apraše nustatytas šios specializacijos terminas.	
Lietuvos vyr. administracinis teismas	Ribojimas nėra tikslingas.	
Vilniaus apygardos teismas	Bet kokia specializacija gali būti nustatoma ir neterminuotai, tačiau visais atvejais turi būti atsižvelgiama besispecializuojančiojo teisėjo nuomonę, polinkį, turimą tos srities įdirbį ir pageidavimus.	
Klaipėdos miesto apylinkės teismas	Termino nustatymas turėtų būti kiekvieno teismo pirmininko vidaus administravimo reikalas.	
Kretingos raj. apylinkės teismas	Problemos dėl specializacijų ir jų trukmės nustatymo turėtų būti sprendžiamos lokaliai.	
Ignalinos raj. apylinkės teismas	Nereikia riboti trukmės.	
Plungės rajono apylinkės teismas	Jei, pvz., teisėjas 12 metų nenagrinėjo kitų bylų, jo atžvilgiu specializacijos pakeitimas būtų sudėtingas tiek žinių, tiek finansine prasme keliant kvalifikaciją.	
Utenos rajono apylinkės teismas	Aprašo 7.1 papunktyje numatyta teisėjų specializacija baudžiamosiose, civilinėse ir administracinių nusižengimų bylose neturėtų būti ribojama jokių terminu. Teisėjų specializacija pagal teisės šakas užtikrina aukštesnę jų kvalifikaciją ir geresnę darbo kokybę. Aprašo 7 punkto 7.2-7.6 papunkčiuose numatytos specializacijos galėtų būti ribojamos vienokiu ar kitokiu terminu, siekiant užtikrinti platesnę teisėjo kvalifikaciją.	
PRITARIA TERMINO NUSTATYMO TIK IKITEISMINIO TYRIMO TEISĖJO SPECIALIZACIJAI		
Vilniaus rajono apylinkės teismas	2 m. terminas ikiteisminio tyrimo teisėjo funkcijoms atlikti yra per ilgas.	Svarstyti klausimą dėl ikiteisminio tyrimo specializacijos termino trukmės.
Jurbarko rajono apylinkės teismas	Terminas galėtų likti iki 2 m., teisėjas galėtų pasirinkti, likti ar keisti specializaciją.	
Zarasų rajono apylinkės teismas	Teisėjas į tam tikros kategorijos bylas įsigilina ir išnagrinėja daug greičiau ir kokybiškiau.	
Panevėžio miesto apylinkės teismas	Netikslinga nustatyti terminą, nes teisėjai nuolat nagrinėdami tam tikrų kategorijų bylas, įsigilina į jų specifiką, teismų praktiką ir pan. Logiška išimtis yra nustatyta tik ikiteisminio tyrimo teisėjų specializacijai.	
Marijampolės rajono apylinkės teismas	Tikslingas 1 metų specializacijos terminas.	
KITI SIŪLYMAI DĖL APRAŠO PAKEITIMŲ		
Dėl specializacijos tikslų (Aprašo 2 punktas)		
Kauno apygardos teismas	Teisėjų specializacijos nustatymo tikslas yra ir efektyvus teismo darbo organizavimas, organizacinių prielaidų tinkamiems teismo procesams sudarymas, maksimaliai išnaudojant turimus materialiuosius ir žmogiškuosius resursus, todėl svarstyтина, ar nevertėtų praplėsti Aprašo 2 punkte nustatytų teisėjų specializacijų tikslų.	Pritarti. +
Dėl specializacijos nustatymo 1 teisėjui (Aprašo 4 punktas)		
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	Keistinas Aprašo 4 punktas, pagal kurį atitinkamų kategorijų bylose specializacija gali būti nustatyta vienam teisėjui. Bylas skirstant LITEKO Bylų skirstymo moduliui, modulis į vieno teisėjo specializaciją neatsižvelgia ir vertina, kad specializacija teisme nėra nustatyta. Nustačius specializaciją vienam teisėjui, atitinkamoje bylų kategorijoje atsitiktinumo elementas	Siūlytina pritarti, keisti Aprašą atsisakant galimybės nustatyti specializaciją vienam

	iš esmės yra eliminuojamas.	teisėjui. +
Kauno apygardos teismas	Aprašo 4 p. numatyta galimybė atitinkamos kategorijos byloms nagrinėti paskirti vieną teisėją, tačiau tai sudarytų sąlygas skirti tokias bylas tik šiam teisėjui, eliminuotų teisėjo paskyrimo atsitiktinumą, alternatyvos galimybę ir prieštarautų bylų skirstymo skaidrumo principui.	
Klaipėdos apygardos teismas	Aprašo 4 punktas nesuderintas su TT 2015-09-25 nutarimu Nr. 13P-123-(7.1.2), prieštarauja Aprašo 3 punktui.	
Utenos rajono apylinkės teismas	Keistinas Aprašo 4 punktas, numatantis galimybę nustatyti tam tikrų bylų specializaciją vienam teismo teisėjui, nes ši nuostata leidžia iš anksto žinoti koks teisėjas nagrinės konkrečios kategorijos bylą ir prieštarauja TT 2015-09-25 nutarimu Nr. 13P-123-(7.1.2) patvirtinto Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių aprašo 2.1 papunkčiui, numatančiam automatizuotą atrankos būdą — teisėjo <...>, teisėjo pranešėjo <...>, teisėjų kolegijos narių parinkimą ir (ar) pakeitimą naudojantis LITEKO Bylų skirstymo moduliui, kai, laikantis nešališkumo, skaidrumo, nepriklausomumo ir bylų nagrinėjimo operatyvumo principų, užtikrinamas atsitiktinis skyrimas iš ne mažiau kaip dviejų teisėjų.	
Dėl bylų skirstymo naudojant IT (Aprašo 5 punktas)		
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	Turėtų būti pasirenkamos tokios specializacijos kategorijos, kurios leistų bylas skirstyti naudojantis Moduliui. Turėtų būti vengiama nustatyti tokias specializacijų kategorijas, kurių Modulis negali automatiškai atpažinti kaip specializuotą ir todėl tokių bylų priskyrimui reikia didesnio žmogiškojo faktoriaus įsikišimo. Šiuo metu Modulis atpažįsta specializacijas, suvestas pagal Bylų kategorijų klasifikatorių. Vadinasi, specializacijos paprastai turėtų būti pasirenkamos atsižvelgiant į bylų klasifikatorių, nekuriant unikalų, su klasifikatoriumi nesusijusių kategorijų.	Siūlytina svarstyti abu siūlymus, tobulinant specializacijų tvarką, aiškiai atskiriant ir apibrėžiant Bylų skirstymo modulio santykį su teismo pirmininko teise nustatyti ir kitas, ne tik Liteko esančias specializacijas.
Kauno apygardos teismas	Abejotina nuostata, numatanti, kad nustatant specializacijas, atsižvelgiama į taisykles, reglamentuojančias bylų paskirstymą naudojant informacines technologijas. Manytina, kad teisėjų specializacijos neturi būti ribojamos bylų skirstymo taisyklių, nes būtent pastarosios turėtų būti derinamos su Aprašu ir atitikti poreikį tinkamai valdyti šį instrumentą sudarant teisėjų kolegijas, paskirstant bylas, sprendžiant kitus organizacinius klausimus. Apraše galėtų būti nustatyta, kad teisėjų specializacijos apeliacine tvarka nagrinėjamoms byloms yra nustatomos taip, kad visi nuolatinės teisėjų kolegijos nariai būtų tos specializacijos teisėjai. Manytina, kad bylą nagrinėjant teisėjų kolegijai, dėl vienodo teisėjų balsų svorio ir teisėjų konstitucinio statuso, taip pat siekiant bylų nagrinėjimo kokybės gerinimo, teisėjų kolegijas turėtų sudaryti vienodos specializacijos, nustatytos apeliacinėms byloms, teisėjai.	
Dėl teisėjų nuomonės (Aprašo 6 punktas)		
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2018 m. sausio 1 d. teismuose turėtų atsirasti naujas savivaldos organas — teismo teisėjų susirinkimas — svarstytina nustatyti, kad dėl specializacijų įvedimo teisme turėtų būti išklausyta (gauta) teismo teisėjų susirinkimo nuomonė, o teisme, kuriame yra skyriai — išklausyta atitinkamų teismo skyrių teisėjų nuomonė.	Pritarti. +
Dėl specializacijos nustatymo pagrindų (Aprašo 7 punktas)		

Lietuvos apeliacinis teismas	Teismai organizuodami procesus pirmąja instancija ir apeliacine tvarka nagrinėjamosiose bylose, susiduria su administraciniais sunkumais (pvz., sudėtinga užtikrinti teisėjų darbo krūvio vienodumą — tai ypač opi problema didžiuliosiose teismuose). Vienas iš šios problemos sprendimo būdų galėtų būti Aprašo keitimas, išplečiant specializacijos nustatymo pagrindus remiantis teismo proceso stadijos kriterijumi, t. y. suteikiant teisę apygardų teismų pirmininkams nustatyti teisėjų specializacijas nagrinėti bylas pirmąja instancija arba apeliacine tvarka. Tokia priemonė ne tik turėtų palengvinti teismų administracinę našą, ypač skirstant apeliacine tvarka nagrinėjamas civilines bylas (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 319 straipsnio 1 dalis), tačiau taip pat sudarytų optimaliosnės prielaidas kokybiškesniam teisminei procesui — teisėjams būtų lengviau planuoti savo darbus ir atitinkamai skirti daugiau dėmesio ne formaliems organizaciniais klausimams, bet susipažinimui su bylomis. Nurodytos specializacijos, grindžiamos proceso stadijos kriterijumi, trukmė, atsižvelgiant į jos funkcinį pobūdį, galėtų būti ribojama kaip ir ikiteisminio tyrimo teisėjų specializacijos atveju.	Svarstyta, šiuo metu Liteko bylos skirstomos pagal bylos tipą, nėra galimybės atskirti numatant, kad atitinkama specializacija nustatyta tik pirmos instancijos ar apeliacine tvarka nagrinėjamosiose bylose.
Kauno apygardos teismas	Aprašo II skyrius pavadintas „Teisėjų specializacijos nustatymo pagrindai“, tačiau jame aptariamos bylų kategorijos, kurių nagrinėjimui gali būti nustatomos teisėjų specializacijos. Svarstyta, ar nevertėtų šio skyriaus pervardyti „Teisėjų specializacijos nustatymo principai“ ir jame įtvirtinti principines nuostatas, susijusias su teisėjų specializacijos nustatymu.	Pritarti. +
Kauno apygardos teismas	Aprašo 7.2 punkte vartojama sąvoka „specifinės žinios“, galėtų būti keičiama į „specialios žinios ir įgūdžiai“, vietoje 7.3 ir 7.4 punktuose įtvirtintų „specialiųjų įstatymų“ ir „išskirtinės specifikos“ kriterijų, galėtų būti nustatyti bylos/ginčo dalyko ir pobūdžio bei teismo proceso ypatumo kriterijai.	Pritarti. +
Klaipėdos apygardos teismas	Pateikti pavyzdžiai neturėtų būti laikomi baigtiniu sąrašu, todėl teismo pirmininkui užtikrinama diskrecijos teisė spręsti dėl bylos kategorijos potipio parinkimo, svarbiausia, aiškiai jį apsibrėžti, tinkamai suvesti gautas bylas į LITEKO, kad būtų galima jas paskirti pagal nustatytą specializaciją. Galbūt vertėtų atskirai įtvirtinti bylų su užsienio elementu kategoriją.	Pritarti. +
Vilniaus apygardos administracinis teismas	Aprašo 7 punkte yra įtvirtinta nuostata tik dėl specializacijos nustatymo bendrosios kompetencijos teismuose, todėl siūlome šį punktą papildyti, nurodant, jog teisėjų specializacija nustatoma ir specializuotuose teismuose.	Pritarti. +
Dėl specializacijos nustatymo tvarkos (Aprašo 9, 10 ir 11 punktai)		
Kauno apygardos teismas	Vietoje Aprašo 9 ir 10 punktuose numatyto reikalavimo atsižvelgti į teisėjų pageidavimus, galėtų būti nustatyta, kad atsižvelgiama teisėjų nuomonę. Aprašo 11 punkte žodis „įforminama“ turėtų būti pakeistas žodžiu „nustatoma“.	Pritarti. +
Klaipėdos apygardos teismas	Teismo pirmininkui suteikta teisė nustatyti specializaciją, tačiau nėra konkretizuoti specializacijos nustatymo kriterijai/principai — jų reikėtų (pvz., periodinis teisėjo kvalifikacijos kėlimas atitinkamoje srityje, atitinkama teisėjo mokslinių interesų sritis ir pan.).	Svarstyti.
Dėl teisėjų mokymų (Aprašo 14 punktas)		
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	Esant galimybei, teisėjų mokymai turėtų vykti iki jiems pradedant dirbti su specializuotų kategorijų bylomis. Tai rekomenduoja tiek Konsultacinė Europos teisėjų taryba, tiek Europos Teismų Tarybų Tinklas.	Pritarti. +

Klaipėdos apygardos teismas	Siūlytina įtvirtinti prioritetinę tvarką kelti kvalifikaciją teisėjams ne tik pagal nustatytą specializaciją, bet kad į tokius mokymus pirmenybę būtų pakviestas turėtų teisėjas, ketinantis specializuotis (kai pateikiamas teismo pirmininko sprendimas dėl būsimos specializacijos).	Pritarti. +
Dėl bylų skyrimo ne pagal specializaciją (Aprašo 15 ir 17 punktai)		
Kauno apygardos teismas	Aprašo 15 ir 17 punkto nuostatos palieka galimybę atitinkamų kategorijų bylas, kurių nagrinėjimui yra nustatyta teisėjų specializacija, paskirti ir tokios specializacijos neturintiems asmenims, tačiau nenumatyta, kokiais atvejais toks paskyrimas yra galimas. Tokiu būdu sudaroma terpė neskaidrumui, nes nustačius teisėjų specializacijas turėtų būti laikomasi taisyklės, kad atitinkamų kategorijų bylos yra skiriamos tik tos specializacijos teisėjams ir tik pastariesiems pagal įstatymą ar dėl kitų objektyvių priežasčių negalint nagrinėti konkrečių skirstomų bylų, šios bylos skiriamos nagrinėti kitiems teisėjams, kuriems tokia specializacija nėra numatyta.	Pritarti. +
Kiti pasiūlymai		
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	Dėl specializacijos reikšmės svorio nustatymo Teisėjų taryba, Nacionalinės teismų administracijos ar konkretaus teismo pirmininko teikimu, turėtų nustatyti santykinę specializacijos reikšmės svorį (koeficientą) Modulyje visiems ar atskiriems (atskirų grandžių) teismams. Šiuo metu jis yra 1 000 000 ir jo nustatymas, kiek mums žinoma, nėra reglamentuotas. Minėto koeficiento dydis lemia, kad teisėjo specializacija yra 10 000 kartų reikšmingesnė nei atsitiktinumo kriterijus. Vadinasi, šio koeficiento nustatymas yra svarbus ir turėtų būti reguliuojamas.	Svarstyti. Čia, matyt, ne Aprašo klausimas.
Kauno apygardos teismas	Dėl specializacijos pasikeitimo Apraše taip pat galėtų būti apibrėžtos teisėjų specializacijų pasikeitimo taisyklės, pereinamieji terminai, bylų nagrinėjimas pasikeitus teisėjų specializacijai, įgytų specialių žinių ir įgūdžių perdavimo teisėjams, kuriems specializacija nustatoma naujai, būdai.	Svarstyti.
Klaipėdos apygardos teismas	Dėl teisėjų skaičiaus Apraše siūlytina nustatyti minimalų teisme dirbančių teisėjų skaičių, kad specializacijų nustatymas ne tik užtikrintų bylų nagrinėjimo kokybės gerinimą, bet ir neiškreiptų kitų teisme dirbančių teisėjų darbo krūvio, užtikrintų teismų nepriklausomumą ir veiklos skaidrumą. 3-5 teisėjų teismuose (rūmuose) specializacijos neturėtų būti leidžiamos.	Siūlytina nepritarti, manytina, kad specializacija galėtų būti nustatoma bent 2 teisėjams.
Šilalės rajono apylinkės teismas	Kadangi teisme dirba tik 3 teisėjai, pasitaiko atvejų, kai toje pačioje ikiteisminio tyrimo medžiagoje ikiteisminio tyrimo veiksmus yra atlikę visi 3 teisėjai, ko pasekoje nei vienas iš jų nebegali nagrinėti baudžiamosios bylos. Siekiant išvengti minėtų situacijų, pirmininko patvarkymu ikiteisminio tyrimo veiksmus teismo pavedama atlikti teisėjui, jau minėtame ikiteisminiame tyrime atlikusiam procesinius veiksmus. Kadangi bylas skirstančiam asmeniui nesuteikta prieiga matyti ikiteisminio tyrimo dokumentų turinio, todėl informacija apie teisėjus, atlikusius ikiteisminio tyrimo medžiagoje procesinius veiksmus, bei apie tai, kokius veiksmus atliko, turėtų būti matoma bylų ir ikiteisminių tyrimo dokumentų skirstymo metu.	Pastebėtina, kad šis klausimas nėra Aprašo reguliavimo dalykas. IBPS šiuo metu yra sudaryta galimybė bylas skirstančiam asmeniui matyti informaciją apie teisėjus, atlikusius ikiteisminio tyrimo medžiagoje procesinius veiksmus.

1

Panevėžio apygardos teismas, Šilutės rajono apylinkės teismas, Joniškio rajono apylinkės teismas, Kupiškio rajono apylinkės teismas, Širvintų rajono apylinkės teismas, Klaipėdos rajono apylinkės teismas, Raseinių rajono apylinkės teismas, Radviliškio rajono apylinkės teismas, Trakų rajono apylinkės teismas, Druskininkų rajono apylinkės teismas, Kelmės rajono apylinkės teismas, Biržų rajono apylinkės teismas, Pasvalio rajono apylinkės teismas, Ukmergės rajono apylinkės teismas, Skuodo rajono apylinkės teismas, Tauragės rajono apylinkės teismas, Palangos miesto apylinkės teismas, Šalčininkų rajono apylinkės teismas, Telšių rajono apylinkės teismas, Prienų rajono apylinkės teismas, Šakių rajono apylinkės teismas nuomonės ir (ar) kitų pastebėjimų (pasiūlymų) nepateikė.